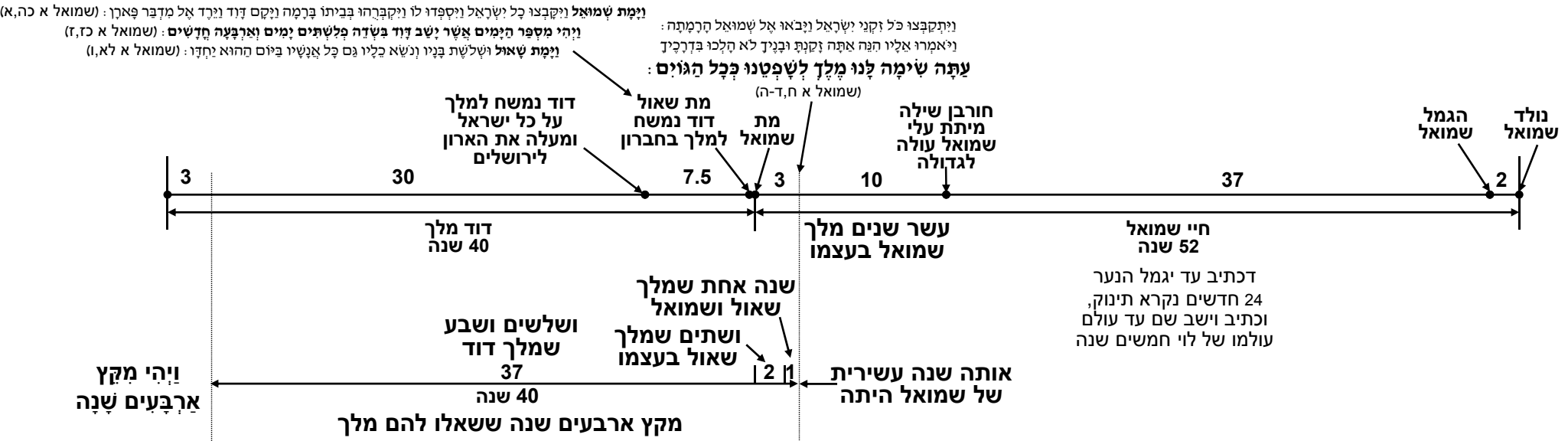

ויהי מקץ ארבעים שנה

ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי ליקנן בחברון: כי נדר נדר עבדך בשבתי בגשור בארם לאמר אם ישוב ושיבני יקנן ירושלם ועבדתי את יקנן: (שמואל ב טו, טז-ח)

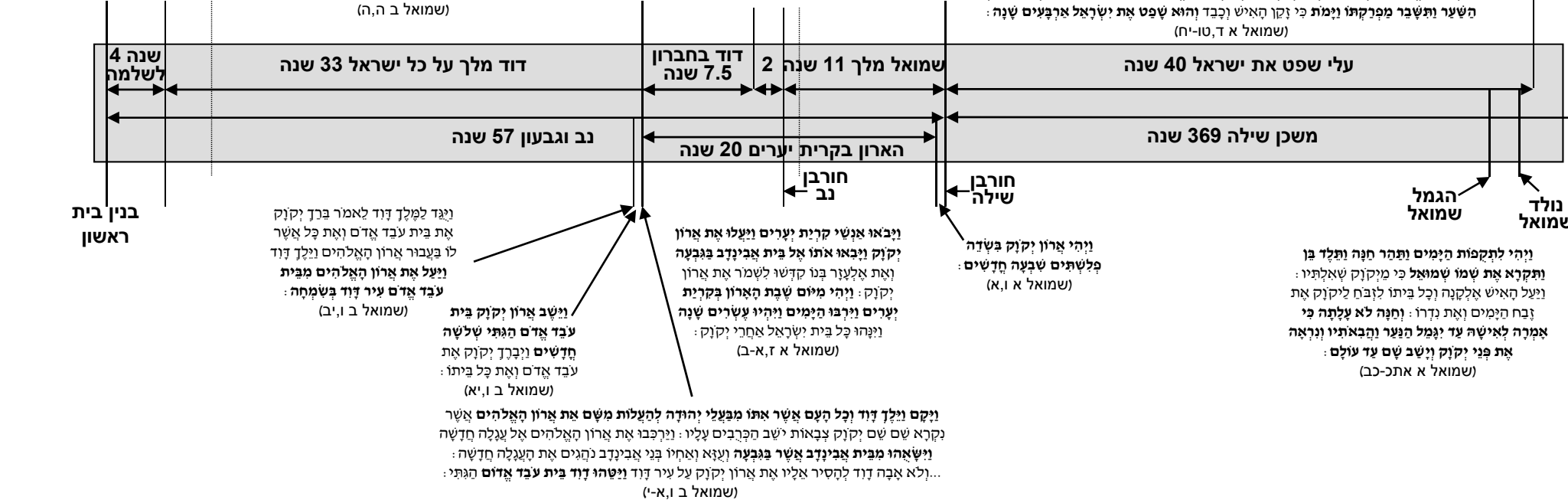

ויהי בשמונים שנה נאבד מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זו הוא החדש השני למלך שלמה על ישראל ויבן הבית ליקנן: (מלכים א ו, א)

בחרון מלך על יהודה שבע שנים וששה חדשים ובירושלם מלך שלשים ושלש שנה על כל ישראל ויהודה: (שמואל ב ה, ה)

בן שנה שאלו במלכו ושתי שנים מלך על ישראל: (שמואל א ג, א)

ועלי בן תשעים ושמונה שנה וענינו קמה ולא יכול לראות: ויאמר האיש אל עלי אנכי הבא מן המערכה ואני מן המערכה נסתי היום ויאמר מה היה הדבר בני ונער המבשר ויאמר גם ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם וגם שני בניך מתו הפני ופינחס וארון האלהים נלקחה: ויהי כהזכירו את ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית בעד יד השער ותשבר מפרקתו וימת כי זקן האיש וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה: (שמואל א ד, טו-יח)

שמואל א פרק א

- (כ) ויהי לתקפות הימים ותהר חנה ותלד בן ותקרא את שמו שמואל כי מיקנך שאלתיו :
 (כא) ויעל האיש אלקנה וכל ביתו לזבח ליקנך את זבח הימים ואת נדרו :
 (כב) וחנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל הנער והבאתיו ונראה את פני יקנך וישב שם עד עולם :

שמואל א פרק ד

- (יז) ועלי בן תשעים ושמונה שנה ועיניו קמה ולא יכול לראות :
 (יח) ויאמר האיש אל עלי אנכי הבא מן המערכה ואני מן המערכה נסתי היום ויאמר מה הנה הדבר בני :
 (יט) ויען המבשר ויאמר נס ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם וגם שני בניך מתו חפני ופינחס וארון האלהים נלקחה : פ
 (יח) ויהי כהזכירו את ארון האלהים ויפל מעל הפסא אחרנית בעד יד השער ותשבר מפרקתו וימת כי זקן האיש וכבד והוא שפט את ישראל ארבעים שנה :

שמואל א פרק ו

- (א) ויהי ארון יקנך בשדה פלשתים שבעה חדשים :

שמואל א פרק ז

- (א) ויבאו אנשי קרית יערים ויעלו את ארון יקנך ויבאו אתו אל בית אבינדב בגבעה ואת אלעזר בנו קדשו לשמר את ארון יקנך :
 פ (ב) ויהי מיום שבת הארון בקרית יערים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה וינחו כל בית ישראל אחרי יקנך : פ

שמואל א פרק ח

- (א) ויהי כאשר זקן שמואל וישם את בניו שפטים לישראל :
 (ב) ויהי שם בנו הכור יואל ושם משנהו אביה שפטים בבאר שבע :
 (ג) ולא הלכו בניו <בדרכו> בדרכיו ויטו אחרי הבעז ויקחו שחד ויטו משפט : פ
 (ד) ויתקבצו כל זקני ישראל ויבאו אל שמואל הרמתה :
 (ה) ויאמרו אליו הנה אתה זקנת ובניך לא הלכו בדרכיך עתה שימה לנו מלך לשפטנו ככל הגוים :
 (ו) וירע הדבר בעיני שמואל כאשר אמרו תנה לנו מלך לשפטנו ויתפלל שמואל אל יקנך : פ

שמואל א פרק יג

- (א) בן שנה שאול במלכו ושתי שנים מלך על ישראל :

שמואל א פרק טו

- (לד) וילך שמואל הרמתה ושאול עלה אל ביתו גבעת שאול :
 (לה) ולא יסף שמואל לראות את שאול עד יום מותו כי התאבל שמואל אל שאול ויקנך נחם כי המליך את שאול על ישראל : פ

שמואל א פרק טז

- (א) ויאמר יקנך אל שמואל עד מתי אתה מתאבל אל שאול ואני מאסתיו ממלך על ישראל מלא קרנך שמו ולך אשליחך אל ישי בית הלחמי כי ראיתי בבניו לי מלך :

שמואל א פרק כה

- (א) וימת שמואל ויקבצו כל ישראל ויספדו לו ויקברו בביתו ברמה ויקם דוד וירד אל מדבר פארן : פ

שמואל א פרק כז

- (א) ויאמר דוד אל לבו עתה אספה יום אחד ביז שאול אין לי טוב כי המלט אמלט אל ארץ פלשתים ונואש ממני שאול לבקשני עוד בכל גבול ישראל ונמלטתי מידו :
 (ב) ויקם דוד ויעבר הוא ושש מאות איש אשר עמו אל אכיש בן מעוך מלך גת :
 (ג) וישב דוד עם אכיש בגת הוא ואנשיו איש וביתו דוד ושתי נשיו אחינעם היזרעאלית ואביגיל אשת נבל הפרמלית :
 (ד) ויגד לשאול כי ברח דוד גת ולא <יוסף> יסף עוד לבקשו : פ
 (ה) ויאמר דוד אל אכיש אם נא מצאתי חן בעיניך יתנו לי מקום באחת ערי השדה ואשבה שם ולמה ישב עבדך בעיר הממלכה עמך : (ו) ויתן לו אכיש ביום ההוא את צקלג לכן היתה צקלג למלכי יהודה עד היום הזה : פ
 (ז) ויהי מספר הימים אשר ישב דוד בשדה פלשתים ימים וארבעה חדשים :

שמואל א פרק כח

- (א) ויהי בימים ההם ויקבצו פלשתים את מחניהם לצבא להלחם בישראל ויאמר אכיש אל דוד ידע תדע כי אתי תצא במחנה אתה ואנשיך :
- (ב) ויאמר דוד אל אכיש לכן אתה תדע את אשר יעשה עבדך ויאמר אכיש אל דוד לכן שמר לראשי אשימך כל הימים : פ
- (ג) ושמואל מת ויספדו לו כל ישראל ויקברוהו ברמה ובעירו ושאל הסיר האבות ואת הידענים מהארץ :

שמואל א פרק לא

- (א) ופלשתים נלחמים בישראל וינסו אנשי ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים בהר הגלבוע :
- (ב) ויזדבקו פלשתים את שאול ואת בניו ויכו פלשתים את יהונתן ואת אבינדב ואת מלכי שוע בני שאול :
- (ג) ותקבד המלחמה אל שאול וימצאהו המורים אנשים בקשת ויחל מאד מהמורים :
- (ד) ויאמר שאול לנשא כליו שלף חרבך ודקרני בה פן יבואו הערלים האלה ודקרני והתעללו בי ולא אבה נשא כליו כי ירא מאד וייקח שאול את החרב ויפל עליה : (ה) וירא נשא כליו כי מת שאול ויפל גם הוא על חרבו וימת עמו :
- (ו) וימת שאול ושלשת בניו ונשא כליו גם כל אנשיו ביום ההוא יחדו :
- (ז) ויראו אנשי ישראל אשר בעבר העמק ואשר בעבר הירדן כי נסו אנשי ישראל וכי מתו שאול ובניו ויעזבו את הערים וינסו ויבאו פלשתים וישבו בהן : o

שמואל ב פרק ב

- (א) ויהי אחרי כן וישאל דוד ביקוק לאמר האעלה באחת ערי יהודה ויאמר ויקח אליו עלה ויאמר דוד אנה אעלה ויאמר חברנה :
- (ב) ויעל שם דוד וגם שתי נשיו אחינעם היזרעלית ואביגיל אשת נבל הכרמלי :
- (ג) ואנשיו אשר עמו העלה דוד איש וביתו וישבו בערי חברון :
- (ד) ויבאו אנשי יהודה וימשחו שם את דוד למלך על בית יהודה ויגדו לדוד לאמר אנשי גביש גלעד אשר קברו את שאול : o
- (ה) וישלח דוד מלאכים אל אנשי גביש גלעד ויאמר אליהם ברכים אתם ליקח אתם אשר עשיתם החסד הזה עם אדניכם עם שאול ותקברו אתו : (ו) ועתה יעש יקח עמכם חסד ואמת וגם אנכי אעשה אתכם הטובה הזאת אשר עשיתם הדבר הזה :
- (ז) ועתה תחזקנה ידיכם והיו לבני חיל כי מת אדניכם שאול וגם אתי משחו בית יהודה למלך עליהם : פ
- (ח) ואבנר בן נר שר צבא אשר לשאול לקח את איש בשות בן שאול ויעברוהו מחנים :
- (ט) וימלכהו אל הגלעד ואל האשורי ואל הזרעאל ואל אפרים ואל בנימין ועל ישראל כלה : פ
- (י) בן ארבעים שנה איש בשות בן שאול במלכו על ישראל ושנים מלך אך בית יהודה היו אחרי דוד :
- (יא) ויהי מספר הימים אשר היה דוד מלך בחברון על בית יהודה שבע שנים וששה חדשים : o

שמואל ב פרק ג

- (ב) <וילדו> ויולדו לדוד בנים בחברון ויהי בכורו אמנון לאחינעם היזרעאלית :
- (ג) ומשנהו כלאב <לאביגל> לאביגיל אשת נבל הכרמלי והשלשי אבשלום בן מעכה בת תלמי מלך גשור :
- (ד) והרביעי אדניה בן חגית והחמישי שפטיה בן אביטל :
- (ה) והששי יתרעם לעגלה אשת דוד אלה ילדו לדוד בחברון : פ

שמואל ב פרק ה

- (ד) בן שלשים שנה דוד במלכו ארבעים שנה מלך :
- (ה) בחברון מלך על יהודה שבע שנים וששה חדשים ובירושלם מלך שלשים ושלוש שנה על כל ישראל ויהודה :

שמואל ב פרק ו

- (א) ויסף עוד דוד את כל בחור בישראל שלשים אסף :
- (ב) ויקם וילך דוד וכל העם אשר אתו מבעלי יהודה להעלות משם את ארון האלהים אשר נקרא שם שם יקח צבאות ישב הכרבים עליו :
- (ג) וירכבו את ארון האלהים אל עגלה חדשה וישאהו מבית אבינדב אשר בגבעה ועזא ואחיו בני אבינדב נהגים את העגלה חדשה :
- (ד) וישאהו מבית אבינדב אשר בגבעה עם ארון האלהים ואחיו הלך לפני הארון :
- (ה) ודוד וכל בית ישראל משחקים לפני יקח בכל עצי ברזים ובכנרות ובנבלים ובתפים ובמנענעים ובצלצלים :
- (ו) ויבאו עד גרן נכון וישלח עזא אל ארון האלהים ויאחז בו כי שמטו הבקר :
- (ז) ויחר אף יקח בעזה ונכחו שם האלהים על השל וימת שם עם ארון האלהים :
- (ח) ויחר לדוד על אשר פרך יקח פרך בעזה ויקרא למקום ההוא פרך עזה עד היום הזה :
- (ט) וירא דוד את יקח ביום ההוא ויאמר איך יבוא אלי ארון יקח :
- (י) ולא אבה דוד להסיר אליו את ארון יקח על עיר דוד ויטהו דוד בית עבד אדום הגתי :
- (יא) וישב ארון יקח בית עבד אדום הגתי שלשה חדשים ויברך יקח את עבד אדם ואת כל ביתו :
- (יב) ויגד למלך דוד לאמר ברך יקח את בית עבד אדם ואת כל אשר לו בעבור ארון האלהים וילך דוד ויעל את ארון האלהים מבית עבד אדם עיר דוד בשמחה :

שמואל ב פרק יג

- (לד) וַיִּבְרַח אֲבִשְׁלוֹם וַיֵּשֶׂא הַנְּעַר הַצֶּפֶה אֶת <עֵינָיו> עֵינָיו וַיִּרְא וַהֲנֵה עִם רַב הַלְכִים מְדַרְגֵּךְ אַחֲרָיו מִצַּד הַקֶּהַר : (לה) וַיֹּאמֶר יוֹנָדָב אֶל הַמֶּלֶךְ הֲנֵה בְנֵי הַמֶּלֶךְ בָּאוּ כְּדָבָר עֲבַדְךָ כִּן הָיָה : (לו) וַיְהִי כְּכַלְתּוֹ לְדַבֵּר וַהֲנֵה בְנֵי הַמֶּלֶךְ בָּאוּ וַיֵּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ וְגַם הַמֶּלֶךְ וְכָל עֲבָדָיו בָּכוּ בְּכִי גָדוֹל מְאֹד : (לז) וַאֲבִשְׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ אֶל תַּלְמֵי בֶן <עַמִּיחֹר> עַמִּיחֹר מֶלֶךְ גִּשׁוּר וַיִּתְאַבֵּל עַל בְּנוֹ כֹּל הַיָּמִים : (לח) וַאֲבִשְׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ גִּשׁוּר וַיְהִי שָׁם שְׁלֹשׁ שָׁנִים : (לט) וַתְּכַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ לְצֵאת אֶל אֲבִשְׁלוֹם כִּי נָחַם עַל אֲמָנוֹן כִּי מָת : o

שמואל ב פרק טו

- (א) וַיְהִי מֵאַחֲרֵי כֵן וַיַּעַשׂ לוֹ אֲבִשְׁלוֹם מְרֻכָּבָה וְסָסִים וְחֻמְשִׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו : (ב) וְהַשָּׂרִים אֲבִשְׁלוֹם וְעָמֵד עַל יַד דָּרָג הַשָּׁעָר וַיְהִי כָּל הָאִישׁ אֲשֶׁר יֵהִי לוֹ רִיב לְבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ לְמִשְׁפָּט וַיִּקְרָא אֲבִשְׁלוֹם אֵלָיו וַיֹּאמֶר אִי מִזֶּה עִיר אַתָּה וַיֹּאמֶר מֵאַחַד שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל עֲבַדְךָ : (ג) וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבִשְׁלוֹם רָאֵה דְבַרְךָ טוֹבִים וּנְכִיחִים וְשִׁמְעֵה אֵינִי לְךָ מֵאַתְּ הַמֶּלֶךְ : (ד) וַיֹּאמֶר אֲבִשְׁלוֹם מִי יִשְׁמָנִי שֹׁפֵט בְּאַרְצָךְ וְעָלִי בְּבוֹא כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יֵהִי לוֹ רִיב וּמִשְׁפָּט וְהִצַּדְקָתִי : (ה) וַיְהִי בְּקָרְבַּי אִישׁ לְהַשְׁתַּחֲוֹת לוֹ וְשָׁלַח אֶת יָדוֹ וַהֲחִזִּיק לוֹ וַנִּשָּׁק לוֹ : (ו) וַיַּעַשׂ אֲבִשְׁלוֹם כְּדָבָר הַזֶּה לְכָל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָבֹאוּ לְמִשְׁפָּט אֶל הַמֶּלֶךְ וַיִּגְנַב אֲבִשְׁלוֹם אֶת לֵב אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל : פ (ז) וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֹּאמֶר אֲבִשְׁלוֹם אֶל הַמֶּלֶךְ אֲלֵכֶה נָא וְאַשְׁלֵם אֶת נְדָרֵי אֲשֶׁר נְדַרְתִּי לִיקְנֹךְ בְּחֶבְרוֹן : (ח) כִּי נָדַר נְדָר עֲבַדְךָ בְּשִׁבְתִּי בְּגִשׁוּר בְּאַחֲרֵי לֵאמֹר אִם <יִשָּׁב> יָשׁוּב יִשְׁבֵנִי יִקְנֹךְ יְרוּשָׁלַם וְעֲבַדְתִּי אֶת יִקְנֹךְ : (ט) וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לֵךְ בְּשָׁלוֹם וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ חֶבְרוֹנָה : פ

תלמוד בבלי מסכת תענית דף ה עמוד ב

ואמר ליה רב נחמן לרבי יצחק: מאי דכתיב +שמואל א' ח'+ ויהי כאשר זקן שמואל, ומי סיב שמואל כולי האי? והא בר חמישים ושתים הוה, דאמר מר: מת בחמישים ושתים שנה - זהו מיתתו של שמואל הרמתי!

רש"י מסכת תענית דף ה עמוד ב

ימיו של שמואל חמישים ושתים שנה - דכתיב עד יגמל הנער וגו' - דשיבירי"ר בלעז +לגמול (מיניקה)+, ועשרים וארבעה חדשים נקרא תינוק, וכתיב (שמואל א א) וישב שם עד עולם עולמו של לוי חמשים שנה, שנאמר (במדבר ח) ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה, (בבכורות) + בבכורים+ ירושלמי ובסדר עולם תמצא כשני דפין תוספת על זה.

סדר עולם רבה (ליינר) פרק יג

עלי פרנס את ישראל ארבעים שנה, ויום שמת בו עלי, ויטש משכן שלו וגו', וימאס באהל יוסף וגו' (תהלים עח), ויתן לשבי עזו (שם/תהלים/ עח סא), ויהי ארון ה' בשדה פלשתים שבעה חדשים, ויקראו פלשתים וגו' (שמואל א ו), ויבאו אנשי קרית יערים וגו', ויהי מיום שבת הארון וגו' (שם/שמואל א' ז), צא מהן ז' שנים שמלך דוד בחברון על יהודה, נשתיירו שם י"ג שנה, צא מהן אחד עשר לשמואל בעצמו וב' לשמואל ושאלו, ויהי מיום שבת הארון וגו' (שם/שמואל א' ז ב), בתחלת אלו העשרים שנה הביאו את אהל מועד לנב, ואף על פי שהיה ארון ה' בקרית יערים, בנב היו מקריבין כל י"ג שנה וז' שנים בגבעון, בסוף עשרים העלה דוד את ארון ה' מקרית יערים אל בית עבד אדום הגתי, וישב ארון ה' בית עבד אדם הגתי שלשה חדשים וגו' (שמואל ב ו יא), הא למדנו שלא נתברך עבד אדום אלא בעבור ארון האלהים. בן שנה שאל במלכו וגו' (שמואל א יג א), שמואל אמר לשאל בשעה שמשחו וירדת לפני הגלגל וגו' (שם/שמואל א' י ח), ירד שנה ראשונה והכה נחש העמוני, ומשחוהו ישראל, שניה ירד, ולא שמר הבטחתו, ויאמר שמואל אל שאל נסכלת (כי) לא (שמעת) [שמרת] וגו' (שם/שמואל א' יג), ואותו הפרק נמשח דוד, שנאמר ויאמר ה' אל שמואל עד מתי וגו' (שם/שמואל א' טז א), ואחר כך ויקח שמואל את קרן השמן וגו' (שם/שמואל א' טז יג), והוא היה בן כ"ט שנים, ויהי שאל עוין את דוד (שם/שמואל א' יח ט), ואומר ורוח ה' סרה מעם שאל (שם/שמואל א' טז יד), בו בפרק חרבה נב, ובאו להם לגבעון. כל ימיו של שמואל הרואה אינן אלא נ"ב, ועוד שנאמר ועלי הכהן ישב על הכסא וגו', והיא מרת נפש וגו' (שם/שמואל א' א), באותו הפרק נתמנה להיות שופט, ואומר והוא שפט את ישראל ארבעים שנה (שם/שמואל א' ד יח), נשתיירו י"ג שנה, צא מהן שנה אחת לעיבורו, ואחת עשרה שנה לשמואל, ושנה אחת לשאל, הרי נ"ב שנה, שמואל מת לפני מיתתו של שאל כארבעה חדשים, שנאמר ויהי מספר הימים אשר ישב דוד בשדה פלשתים ימים וארבעה חדשים (שם/שמואל א' כז ז), ויהי אחרי כן וישאל דוד בה' לאמר וגו', בן ארבעים שנה איש בשת [בן שאל] במלכו וגו' ושתים שנים מלך (בירושלם) וגו' (שמואל ב ב), נמצאת מלכות ישראל בטלה חמש שנים [ומחצה], ויבאו כל זקני ישראל אל המלך חברונה (שם/שמואל ב' ה ג), אותו הפרק נמשח עוד דוד, בן שלשים שנה דוד במלכו (וארבעים) [ארבעים] שנה מלך (שם/שמואל ב' ה ד).

סדר עולם רבה (ליינר) פרק יד

ויהי מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום וגו', כי נדר נדר עבדך וגו' (שמואל ב טו), היא שנת שלשים ושבע למלכות דוד. רבי נהוראי אומר משום רבי יהושע מקץ ארבעים שנה לקץ ששאלו ישראל את המלוכה, היא שנה עשירית לשמואל הרואה, מיכן אתה מחשב שבן שנים עשרה שנה היה שלמה במלכו, וישלח ביד נתן הנביא וגו' (שם/שמואל ב' יב כה) באותו הפרק, ויהי אחרי כן ולאבשלום בן דוד וגו', ויהי לשנתים ימים וגו', ואבשלום ברח וגו' ויהי שם שלש שנים וגו' (שם/שמואל ב' יג), הרי חמש, וישב אבשלום בירושלם שנתים ימים לפני המלך לא ראה (שם/שמואל ב' יד כח), הרי שבע, ויהי רעב בימי דוד שלש שנים (שם/שמואל ב' כא א), הרי עשר, וישטו בכל הארץ ויבאו מקצה תשעה חדשים (שם/שמואל ב' כד ח), הרי י"א שנה, ובשנה האחרונה התקין דוד המלך משמרות כהונה וליה, והסדיר את כל הבית, וכתיב שנת הארבעים למלכות דוד נדרשו וגו' (דברי הימים א כו לא).